

MAHFİ EĞİLMEZ'İN KOLAY EKONOMİ KİTABININ İNCELEMESİ

BOOK REVIEW OF "EASY ECONOMY" WRITTEN BY MAHFİ EĞİLMEZ

Yunus Emre GENÇ

Dr. Öğr. Gör., Iğdır Üniversitesi

 yemre.genc@igdir.edu.tr

Öz

Mahfi Eğilmez Türkiye'de tanınan bir yazardır. Kolay Ekonomi kitabı kendisinin diliyle ilk okunması gereken kitaptır. Kanaatimce de bu böyledir. Özellikle ekonomi bilimiyle ilgilenenler hem pratik temel ve akademik bilgilerini bu kitaptan öğrenebilecekleri terimler üzerine inşa edebilirler ve okudukları metinleri, gördükleri tabloları bu şekilde yorumlayabilme kabiliyetine erişirler. Yazarın öncelikle bu kitabın okunmasını özetini çıkarmış ve çalışmada sunmuş olan birisi olarak tavsiyemdir. Yazar hakkında bendeki imajı hakkında birkaç söz etmek isterim. Kendisi televizyon programlarına konuk olmaz, sadece NTV Radyo'da yorumları yer alıyor. Konferanslara katılır ve ilgili lisansüstü öğrencileri ile fotoğrafları vardır. Bir web sitesi üzerinden güncel ekonomik gelişmelerin bloggerıdır. Burada yazılarına gelen yorumları yanıtlar. Samimi kişiliği ile halkın teveccühüne layıktır. Başarılarının devamı biz genç akademisyenlere yol açıcudur. Kendisine teşekkürlerimi sunarım. Bu çalışmanın akademisyen ve adaylarına yardımcı olmasını isterim.

Anahtar kelimeler: Ekonomi, Türkiye, Finansal Krizler, Twitter.

ABSTRACT

Mahfi Eğilmez is a writer who lives in Turkey. The Book of titled in Turkish language "Easy Economy" is the first book to be read in his literature. This is how it is in my opinion, especially those who are interested in economy science can build both practical and basic economics and academic knowledge on the operation they can learn from this book. And they can gain the ability to interpret the texts they have been read and related charts in economy in this way. I recommend the author as someone who summarized and presented the reading of his book. I would like to say a few words about the author's image in my eyes. He is not a guest on television programs, only his comments are on NTV Radio channel of Türkiye. There are conference attendees, academic presentations and their related photographs. He is a blogger of current economic developments through a website. Here are the answers to the comments to public posts. With author's sincere foundations, he is worthy of people's trust. The continuation of these successes pave the way for young academicians in Türkiye. I give my thanks to hime. I would like it to help those who teach and candidates in the scientific field of economy.

Keywords: Economy, Türkiye, Financial Crises, Twitter.

Makale Geliş Tarihi / Receiving Date 4.12.2022

Makale Kabul Tarihi / Acceptance Date 27.12.2022

Kitap İncelemesi /Book Review

Eğilmez, Mahfi. (2012). *Kolay ekonomi*. Remzi Kitabevi.

1. GİRİŞ

Metinde tarafımca hazırlanmış geniş özetinin bulunduğu Mahfi Eğilmez'in Kolay Ekonomi kitabının 2012 yılı Nisan ayı baskılı bu kitabı ülkemizde ekonomi ile ilgili bir bölüm okuyan üniversite öğrencilerinin mutlaka okuması gereken bir kaynaktır. Tarafımca analiz edilmiş ve kitabın bence önemli yanları aşağıda özetlenmiştir. Kitabın günümüze uyarlanması özellikle son dönemde COVID-19 sonrası ekonomik gelişmeler nedeniyle gerekli görülmektedir. Onun dışında ekonomik kavramlara getirdiği kolay, anlaşılır ve güncel tanımlamalarıyla kitap ekonomi ile ilgilenenler veya ilgilenmek isteyenler için temel ve başucu kaynağıdır. Yazarın diğer kitaplarını okumadan önce bu kitabını okumalısınız. Zira yazar Mahfi Eğilmez'in de telkini bu yödedir.

2. KOLAY EKONOMİ KİTABININ ÖZETİ

Birinci Bölüm

“Kısa Kısa Önemli Konular”:

1) En Basit Anlamıyla Ekonomi:

Ekonomi, özünde iktisat sözcüğü; tasarruf anlamına gelir ve ayrıca bir bilim dalıdır. Ekonomi sınırsız ihtiyaçlarla sınırlı imkanları uyarlamadır.

Ekonomide bir çok ilişki arz ve taleple ilgilidir. Arz satışa sunulan mal miktarı, talep bu mali almaya talepli olanların arzusudur. Arz talepten fazlaysa malın fiyatı düşer, talep arzdan fazlaysa malın fiyatı yükselir.

Ekonomi içerisinde yaşanan toplumdaki etkilenmektedir. Örneğin kamu harcamalarının artması sonucu eline para geçen Türk halkının harcamaları artarken, aynı koşuldaki Japon halkının tasarrufları artacaktır.

Ekonomi bilgisiyle doğru yatırımlara yönelinebilir, kazanç artırılabilir. Japon yeni veya İsviçre frangıyla borçlanıp ev aldıktan sonra bu para birimleri değer kazanınca zarara uğramaktan ekonomi bilgisiyle kurtulabiliriz.

Ev geçindirip, çocuklarını okutan bir anne baba da parasına kattığı borç parayla fabrika kuran bir sanayici de ekonomik eylem gerçekleştirmiş olur.

2) Kısaca GSYH

Bir ülkede belirli bir dönemde (1 yıl, 3 ay) üretilen malların fiyat cinsinden toplamına gayrisafi yurtiçi hasıla (GSYH) denmektedir.

Örneğin bir yılda 1000 adet ekmek, 25 kg şeker ve 500 şişe su üretilmiş olsun. Üretilen malların tüketiciye nihai satış fiyatları; ekmek için 1 TL, şeker için 10 TL, su için 0,50 TL olsun. Bu durumda GSYH: $(1000 \times 1) + (25 \times 10) + (500 \times 0,50) = 1.500$ TL'dir.

Bir ülkede toplam üretim değeri, toplam harcamalar ve toplam gelirlere eşittir. Dolayısıyla toplam harcamalar ve toplam gelirler üzerinden giderek de GSYH hesaplanabilir.

Türkiye'de GSYH 3'er aylık dönemler halinde açıklanır ve sonunda yıllık GSYH ortaya çıkar.

GSYH'yi nüfusa böldüğümüzde kişi başına düşen yıllık geliri hesaplamış oluruz. GSYH ve kişi başına düşen yıllık gelir uluslararası karşılaştırma yapabilmek için dolar cinsine çevrilir.

3) İşsizlik Hakkında

Türkiye İstatistik Enstitüsü (TÜİK), işsizlik oranını hesaplarken Uluslararası Emek Örgütü'nün (UIL) hesaplama yöntemlerini kullanıyor.

15 yaşından büyük olup son 3 ay içerisinde iş arayan ve iş bulsa 15 gün içerisinde işbaşı yapmaya hazır olduğunu bildirenlerin toplam işgücüne oranı işsizlik oranını oluşturuyor. Toplam işgücü ise; 15 yaşından büyük, bir işte çalışan ve son 3 ay içerisinde iş arayan ve 15 gün içerisinde işe başlayabilecek durumda olanların toplamından oluşmaktadır.

Bu sistem gelişmiş ülkelerde daha iyi çalışıyor çünkü o ülkelerde yaşayanlar iş başvurularını sürekli yeniliyorlar, ülkemizde ise işsiz olduğu halde başvurusunu yenilemeyenler, işsiz sayısının olduğundan az görünmesine neden oluyor.

4) Bütçe Nedir?

Bütçe bir dönem içerisindeki gelir ve giderlerin yer aldığı tahmini tablodur. Kamu bütçesinin farkı vergidir. Karşılıksız gelir olan vergiyi sadece kamu kesimi tahsil edebilmektedir. Kamu kesimi bütçesinin özel bütçeden farkı yasanın olmasıdır.

Kamu kesimi için borçlanmalar bütçeye gelir veya gider olarak yazılmayıp ayrı bir borç hesabında izlenmektedir. Fakat borçların faiz giderleri bütçenin gelirinden ödendiği için bütçeye gider yazılır.

5) Türk Vergi Sistemi

Dolaysız ve dolaylı vergiden bahsetmek mümkündür. Dolaysız vergiler; gelir, kurumlar vergisi ve sermaye kazançları üzerinden alınan vergiler ile mülkiyet üzerinden alınan vergilerin toplamıdır. Dolaylı vergiler ise; harcamalar üzerinden alınan KDV, ÖTV gibi vergiler ile işlemler üzerinden alınan damga vergilerinden oluşmaktadır. Türk vergi sisteminde dolaylı vergiler fazladır yani sistem harcamalar üzerine kuruludur. Fakat bu sistemde gelirin oranla yüksek gelirliye göre daha fazla harcama yapan düşük gelirli aleyhine bir adaletsizlik söz konusudur. Çünkü gelir arttıkça tasarruflar da artmaktadır. Gelişmiş ekonomilerde ise dolaysız ve dolaylı vergilerin oranı yarı yarıyadır.

6) Maliye Politikası

Maliye politikasının dört temel alt başlığı vardır. (1) Vergi politikası, ekonominin gidişatına göre vergilerin artırılması veya azaltılmasıdır. (2) Harcamalar politikası, kamu harcamalarının artırılması veya azaltılmasının ekonomi üzerinde yaratacağı etki ile ilgili politikadır. Piyasada talep azaldığında kamu harcamaları ile piyasaya harcanabilir para verilir ve talep artışı sağlanmış olur. Ters durumda talep fazlayken kamu harcamaları azaltılarak kişilerin elinde daha az harcanabilir gelir bırakılır ve talep düşürülür. (3) Borçlanma politikası, kamu borçlanma mekanizmasının işleyişine dayalı politikadır. (4) Diğer politikalar; teşvik politikasından dış ticaret politikasına uzanan çeşitli alt politikalardan oluşmaktadır.

Maliye politikasına göre toplum tarafından daha az kesimce anlaşılan "para politikası"nın kullanımına son zamanlarda başlanmıştır. Bu şekilde ekonomide yapılan sıkıştırmalar halkın gözünden daha kolay kaçırılabilir. Bütçe açığını azaltmak için yetmeyen vergi gelirlerine; bedelli askerlik ve özelleştirme uygulamaları yardımcı olabilir. Buna "şapkadan tavşan çıkarma" denilebilir. Fakat bu uygulamaların yapısal reformlarca da desteklenmesi gerekir çünkü şapkadan tavşan kalmayabilir.

7) Para Politikası

Merkez Bankası ve para politikası denildiğinde akla gelen üç politika bileşeni şunlardır: (1) Faiz politikası: Bankaların gün sonunda fazla kalan paralarını merkez bankasına yatırması veya hesaplarda açık olduğunda merkez bankasından borç alması işlemlerine uygulanan Merkez Bankasınca belirlenmiş faiz vardır. Mahfi Eğilmez'e göre Merkez Bankasının piyasaları etkilemekte kullandığı asıl faiz budur. Ayrıca Merkez Bankası bankaların likidite akımı sorununun çözümü için onlarla repo işlemleri yapmakta ve bu işleme faiz uygulamaktadır. (2) Açık piyasa işlemleri (APİ)yle Merkez Bankaları, ellerinde tahvil bulunduranlardan tahvil satın alarak ya da kendi elindeki tahvilleri piyasaya satarak piyasadaki likiditeyi denetler ve bu yolla ekonomiyi etkiler. (3) Karşılıklar politikası: Bankaların açtıkları kredinin bir süre için geri dönüp mevduat olması ve bu yeni mevduat ile yeniden kredi açılması şeklinde özetlenebilecek kredi-mevduat-kredi ilişkisinin ortaya çıkardığı kaydi para miktarını denetlemenin bir yolu karşılıklar politikası aracılığıyla yapılmaktadır. Merkez Bankaları, bankaların kabul ettiği mevduatın bir bölümünü kendisine yatırımlarını istemektedir. Ekonomi aşırı canlıyken karşılık oranı artırılır, tersi halde düşürülür.

İşte para politikası bu üç enstrümanı kullanarak para miktarını etkilemek ve bu yolla da genel olarak ekonominin gidişatını etkilemek özel olarak da fiyat istikrarını sağlamaya çalışmaktadır.

8) Cari Açık

Dış ticaret dengesi mal ihracatı gelirleri ile mal ithalatı giderleri arasındaki farktır. Cari işlemler dengesi, bir ülkenin toplam mal ve hizmet ihracatı ve transferleri ile aynı kalemlere yönelik ithalatı arasındaki farktır. Mal ihracatı gelirleri mal ithalatı giderlerinden çıkarılınca eksi değer elde edilirse, dış ticaret açığından söz edilir. (Mal ihracatı gelirleri+satılan hizmetlerden sağlanan gelirler+diğer gelirler) – (Mal ithalatı giderleri+satın alınan hizmetlere ödenen giderler+diğer giderler) +/- cari transferler: bu denklemin sonucu eksi bir değer ise cari açık söz konusu olur.

9) Döviz, Kambiyo, Kur, Parite

Döviz yabancı paralara verilen ortak addır. Kambiyo da aynı anlamdadır. Kur bir ülkenin para biriminin yabancı paralara karşı olan değeridir. Parite de aynı anlamdadır.

Bir ülkenin yabancı paralara karşı değerini belirlerken iki yöntem kullanılır: (1) Sabit döviz kuru yöntemi: Bu yöntemde ülke parasının yabancı paralara karşı değeri bir kamu otoritesi (genellikle Merkez Bankası) tarafından belirlenir. Türkiye 1980'lerin ortalarına kadar bu yöntemi uygulamıştır. (2) Dalgalı döviz kuru yöntemi: Kur; tıpkı malların değerinin belirlenmesi gibi piyasada arz ve talep koşulları tarafından belirlenir. Örneğin dolara talep artmışsa dolar kuru yükselir, ülkeye euro girişi yani arzı artmışsa o zaman da euro kuru düşer. Ancak dalgalı döviz kuru bu kadar serbest uygulanmamakta Merkez Bankası zaman zaman müdahale etmektedir. Örneğin dolar değer kaybettiğinde artan ithalatın sebep olacağı cari açığı önlemek için Merkez Bankası piyasaya dolar karşılığında TL verecek ve TL değer kaybedecektir. Bir yerde nasıl mal bollaşırsa fiyatı düşüyorsa bu durum para için de geçerlidir.

10) Kamu Borcu Nedir ve Nasıl Hesaplanır?

Kamu kesiminde bütçe açığını kapatmak için üç yola başvurulur.

- (1) Gelirleri artırmak,
- (2) Giderleri azaltmak,
- (3) Borçlanmak.

Eğer açık geçici nedenlerle ortaya çıkıyorsa borçlanma mantıklı bir çözümdür çünkü ileride durum düzelince borç ödenecek ve açık kapanacak demektir. Öte yandan sorunun çözümünden önce borcun vadesi gelirse borç ödemek sorunu daha da ağırlaştırır.

Eğer yurtiçi kaynaklardan borçlanma söz konusu ise iç, yurtdışı kaynaklardan borçlanma söz konusu ise dış borçlanma ortaya çıkar. Burada önemli olan hangi para birimiyle borçlanıldığıdır. Eğer döviz cinsinden borçlanılıyorsa iç veya dış kaynak ayrımı önemini kaybeder. Çünkü sonunda alınan borç ya dövizle ödenecek ya da ödeme tarihindeki döviz karşılığı TL ile.

Borçlanmanın temel aracı tahvil ya da bonodur. Tahvil 1 yıldan uzun, bono 1 yıldan kısa vadeli borçlanma senedine verilen addır.

11) Ekonomik Büyüme Nedir?

Büyüme bir ülkenin reel GSYH'nin yıldan yıla artmasıdır. Ekonomik büyüme fiyat artışlarından arındırılmış büyüme yani reel büyüme demektir. Bir ekonomide ekme üretimi 100 adet artmışsa, bu refah getirdiğinden, gerçek büyüme budur. Oysa fiyat artışının meydana getirdiği nominal büyüme yalnızca görüntüyü değiştirir, refah artışına katkı yapmaz.

12) Gelir Dağılımı

Gelir dağılımı bir ekonomide belirli bir dönemde (genellikle bir yıl içinde) yaratılan gelirin ne ölçüde bölüştüğünü gösteren bir yaklaşımdır.

Bir ülkede gelir dağılımı ne kadar adilse yani düzgünse o ülke o kadar gelişmiştir. Türkiye'de gelir dağılımı bozuktur. Bu bozukluğu düzeltmenin yolu, kayıt dışılığı kaldırarak, dolaylı ve dolaysız vergilerin oranlarını eşitlemekten geçiyor.

13) Enflasyon ile Fiyat Artışı Aynı Mıdır?

Enflasyon fiyatların genel ve sürekli olarak yükselme eğiliminde olması, fiyat artışı ise bir fiyatın sürekli artması ya da genel olarak fiyatların bir kez artmasıdır.

Bir veya iki malın enflasyonu belirleyen endeksi artırması önemli değildir. Enflasyon oranını belirlemede kullanılan sepetin tamamının artması önemlidir. Bu sepetteki malların veya hizmetlerin bir bölümü artmış bir bölümü azalmış olabilir, bizi ilgilendiren toplam durumdur.

Enflasyon hesaplamalarında son zamanlarda yıl sonu enflasyonu daha çok kullanılmaktadır. Bu da bir yıl sonunda gelinen 12 aylık birikimli enflasyonu ifade eder.

14) Yapısal Reformlar

Ağır çalışan adalet sistemini hızlandırmak için mahkeme sayısını artırmak hukuk alanında bir reformdur. İstanbul'u olası depreme dayanıklı hale getirmek için binaları yıkıp yeniden yapmak para ve zaman gerektirecektir. Ama bunun sonucunda şehir güzel bir görünüme kavuşacak ve de binalar depreme dayanıklı hale gelecektir.

Türkiye'nin en öncelikli üç ekonomik yapısal reformları şunlardır.

- (1) Büyüme için ithalata bağımlılıktan kurtarmak ve cari açığın düşürülmesi
- (2) Vergi sisteminin dolaylı vergilere dayalı olmaktan çıkarak dolaysız vergilere ağırlık verilen bir yapıya dönüştürülmesi
- (3) Enerji faturasını azaltmak için gerekli tasarruf önlemlerinin alınması

İkinci Bölüm

Kısa Anlatımlarla Ayrıntılar:

1) Ekonomi nedir ve ne işe yarar?

Ekonomi yaşamımızı devam ettirebilmemiz için gerekli ihtiyaçlarımızı karşılamamıza yarayan eylemler ve bu eylemleri inceleyen bilim dalıdır.

Ekonomideki en temel bilgi: bir yerde satışa sunulan malın miktarı çok ise o malın fiyatı düşer, satışa tutulan malın miktarı az ise o malın fiyatı artar. Bu basitleştirilmiş ifade bizi ekonomide birçok ilişkinin üzerine kurulmuş olduğu arz ve talep kanuna yönlendirir. Bu kanunun talep kısmının iki çeşidi vardır: nominal talep ve reel ya da efektif talep. Nominal talepte, talebi destekleyen maddiyat yoktur. Reel ya da efektif talepte, talep maddiyatla desteklenir.

Ekonomi bilmek kazancı artırmaya ya da harcama tercihleri arasından doğru seçimi yapmaya yardımcı olur. Yani birikiminiz ile paranızı fazla risk altına sokmadan gelirinizi artırıcı bir yatırım yapmanıza ya da elinizdeki parayla bilgisayar alma ve tatil yapma arasında tercih yapmanıza yardımcı olacaktır.

Birikimlerinizi koruyacak kadar ekonomi bilgisine sahip olmak karate bilerek dayak yemekten kurtulmak gibidir. Ama usta karateci gibi iktisatçı olmak da önemli bir şekilde farklıdır.

Evine maaş getiren bir babanın, harçlığıyla kitap alan bir öğrencinin, parasını Hazine bonosundan alıp borsada hisse senedine yatıran bir kişinin yaptıkları ekonomik birer eylemdir. Yani hepimiz iktisatçıyız; durumu bilenler diplomalı, bilmeyenler alaylı iktisatçı diyor Mahfi Eğilmez.

Portföy aslında cüzdandan anlamına gelmektedir. Elimizdeki tasarrufu nasıl değerlendireceğimiz portföy yönetim işidir. Portföy yatırımı yaparken beklentiler çok önemli yer tutar. Hepimiz bu tür kararlar verdiğimizde birer portföy yöneticisi gibi karar vermişiz demektir.

Fiyat değişiminden arındırılmış GSYH reeldir. Ve ekonomik büyümeden bahsedebilmek için reel GSYH dikkate alınır. Eğer reel GSYH bir yıldan diğerine büyümüşse ekonomik büyüme vardır. Çünkü refah artışı vardır. Eğer reel GSYH değişmezken nominal GSYH artmışsa fiyat artışı var demektir. Bir defaya mahsus fiyat artışı hayat pahalılığına, sürekli fiyat artışı enflasyona neden olur.

Bir ülkenin geliri, giderine o da üretimine denktir. O nedenle toplam gelir üç yolla bulunur; üretilen mal ve hizmetlerin değerlerini toplayarak, elde edilen gelirleri toplayarak ya da harcamaları toplayarak. Bir ülkede gelir elde eden dört unsur şunlardır:

Emek=Ücret,

Sermaye=Faiz,

Doğal Kaynaklar=Rant ve

Girişimcilik=Kâr.

Yukarıdaki anlatılanlara göre işi gelir yanından alırsak şöyle bir formül yazmak gerekir:

Milli Gelir= Ücret gelirleri+Faiz gelirleri+Rant gelirleri+Kârlar

GSYH=Toplam Üretim=Toplam Gelir=Toplam Harcama

2) Ekonominin Temelleri

İlk bakışta çok güçlü görünebilen bir ekonomi eğer sağlam temellere dayanmıyorsa yıkılmaya mahkumdur. Buna örnek olarak euro bölgesi verilebilir. Büyük ihtiyaç sergilemesine rağmen euro bölgesinin oturduğu temeller sağlam değildir. Euro bölgesinde yaşanan çöküşün nedeni budur.

Bir ekonominin temelleri arasında para da sayılmaktadır. Euro bölgesi biraz aceleyle kurulmuştur ve birbirine denk güçte olmayan ekonomiler ortak para sistemi olan euroya kabul edilmişlerdir. Sonunda bu kadar karmaşık bir temel sistemi taşıyamaz hale gelmiştir.

Tüketim bir ihtiyacı karşılamak için bir şeyi tüketme işidir. Ekonomi biliminde adeten tüketim başlıca iki dala ayrılır: (1) Dayanısız malların tüketimi; Acıkınca yediğiniz simidi hemen tüketirsiniz. (2) Dayanıklı malların tüketimi; aldığınız bir beyaz eşyanın tüketimi yıllar ister.

İnsan MÖ 10 binlere, yani tarım devrimi ya da neolitik devrime kadar tüketici olarak yaşamıştır. Bu ekonomik devrimler tarım yapmaya ve evcilleştirdiği hayvanları beslemeye başlamıştır. Yani üretimin tarihi 10 bin yıl kadardır. Bu açıdan insan gerçekte özünde tüketicidir, daha sonra üretici olmuştur.

Üretici üretip sattıktan sonra geliriyle tüketim yapacak ya da nihai amacı tüketim olan tasarruf yapacaktır. O halde asıl olan tüketimdir.

İnsan, bir şeyler ürettiği ve çevresine katkı yaptığında istisnaları olsa da daha mutlu olur. Bununla birlikte üretim fazla abartılmamalıdır. Çünkü tüketim talebi olmayacak kadar çok üretirseniz satamazsınız, elinizde kalır.

Piyasaya arz edilen 100 adet otomobilden birisini alan kişi tüketim yapmış olur. Bu aracı daha sonra satarsa bu sefer de ikinci el pazarı için arz olur. Fakat bu kez arz ile üretim birbirinden uzak olduğu bu satış GSYH hesaplarına girmez. Ekonomide arz denildiğinde piyasada satışa sunulmak üzere üretilen mal ve hizmetleri anlarız.

Bir şeyi satın alma arzusu taleptir. İktisatçıları ilgilendiren efektif talepte satın alma arzusunun arkasında maddi destek vardır.

Pazarda kirazın kilosu 5 TL'ye satılıyorsa ve de tüketici 5 TL'den o kirazı almaya razıysa fiyat oluşmuş demektir.

Fiyat arz ve taleple oluşurken yalnızca ihtiyaçların karşılanmasının ötesinde başka şeylerin yarattığı etkiye de açıktır. Örneğin reklamlarla talep artırılarak ürünün fiyatı da artırılabilir.

Piyasa ya da pazar mal veya hizmetlerin alım-satım yeri ya da ortamlarıdır. Kuruluş yeri ya da biçimine göre piyasalar ikiye ayrılmaktadır: (1) Mahalle pazarı veya alışveriş merkezi gibi belirli bir toplanma yeri olan ve alıcıyla satıcının fiilen karşılaştığı piyasalar, (2) Malların ilerideki fiyatlarıyla bugünden alınıp satılabildiği future piyasalar gibi belirli bir toplanma yeri olmayan ve alıcıyla satıcının fiilen karşılaşmasına gerek olmayan piyasalardır.

Piyanın 5 fonksiyonu vardır: (1) Mal ya da hizmetin fiyatı piyasada oluşur, (2) Üretim piyasada oluşan taleple şekillenir, (3) Talep neredeyse üretilen mal ve hizmetler oraya kayar, arz ve talep buluşur, (4) Talep fazlası sonucu piyasada yükselen fiyat talep fazlasını frenleyerek arz ve talep arasında dengeyi sağlar, (5) Ekonomi piyasada oluşan tasarruf ve ondan desteklenen yatırım sayesinde gelişir.

Kişiler, kurumlar, şirketler, devlet ve dış alem temsilcileri; aldıkları kararlarla ekonomiyi etkileyen ekonomik birim dediğimiz unsurlardır.

3) Gelir

Anne ve babanın ücretli bir işte çalıştığı iki çocuklu bir ailede, iki kişi gelir elde etmekte, dört kişi harcama yapmaktadır. Baba ve annenin gelirinden çocuklarına harçlık verilmesi durumunda ailenin geliri değişmez. Çünkü o para eve giren toplam gelirden verilmektedir. Fakat yaz tatilinde çalışıp para getiren çocuklar aile gelirine katkı yapmış olurlar.

Devletin gelirlerinin ise temel kaynağı vergilerdir. Vergiler ya vatandaşın, şirketlerin gelirinden pay olarak alınır, ya vatandaşın sahip olduğu varlıklardan alınır ya da vatandaşın günlük işlemlerinden alınır. Vatandaş vergi ödeyince kendisine bir hizmet sunulması gerekmez yani vergiler karşılıksız kamu gelirdir. (Bunun iki istisnası var: Damga vergisi ve harçlar. Bu ikisi

karşılığında bir hizmet sunulmalıdır.) Buna karşılık devlet topladığı vergilerle vatandaşlarına yönelik güvenlik, eğitim altyapı harcamaları yapar.

Devletin vergi dışındaki gelir kaynaklarının başında sahip olduğu mülklerin ve kurumların işletilmesinden ve satışından gelen gelirler yer alır.

Bu iki gelirin dışında devletler bazen bağış alırlar. Bu devletin bazı istisnai gelirlerindedir. Örneğin doğal afet sonucu bir ülkeye yapılan yardımlar bu niteliktedir.

Kişi başına düşen yıllık gelir ortalamadır. Yani GSYH'nin nüfusa bölümünden elde edilir . Bir ülkedeki bazı kişilerin geliri yüksek bazılarının ki düşük olabilir.

Bir ülkede GSYH yüksek olsa yani para çok olsa o ülke yaşam süresini uzatacak sağlık koşullarını henüz verememişse, insanları okulda tutacak bir eğitim ortamı oluşturamamışsa, kişi başına düşen milli gelirini yeteri kadar artıramamışsa yani insani gelişmişlik endeksi düşükse parayla saadet olmayacağı gerçektir.

4) Büyüme

Bir ekonominin gerçek anlamda büyüyüp büyümediğini o ekonominin ürettiği mal ve hizmetin fiziksel miktarında artış olup olmadığına bakarak anlayabiliriz.

Ekonomideki başarılarla siyasi başarı paralel gitmektedir. Yani eğer bir siyasi parti iktidarında ekonomi hızlı bir büyüme gösteriyorsa oy oranı artıyor, tersi olursa oy oranı düşüyor.

İmalat sanayisi kapasite kullanım oranı, imalat sanayisinde üretim yapan fabrika ve ekipmanların üretim kapasitesi oranlarıdır. Ekonomideki üretimi ve büyümeyi tahmin etmek için sanayi üretimindeki değişimin yanı sıra imalat sanayi kapasite kullanım oranına da bakılır. Ülkede kapasite kullanımı artarsa üretim dolayısıyla büyüme de artar.

“Yapısal reformlar yavaş gidiyor” cümlesini ekonomistler bir eleştiri yapmak ya da kendilerini ileride ortaya çıkabilecek bir sorunun neden olacağı yükümlülükten kurtarmak için kullanırlar. Bu cümle “her işe yarayan anahtar” işlevi görmektedir.

Bir ekonominin ideal düzeyde kaynaklarını kullanması sonucu ulaştığı denge seviyesinde gerçekleştireceği büyüme oranı o ekonominin potansiyel büyüme oranıdır. Genellikle potansiyel büyüme oranı dolayında bir büyüme sürekliliği yakalayan ekonomiler sağlıklı bir ekonomik denge içerisinde büyüyebilirler. Bir ülke potansiyel büyüme hızının üzerindeki bir büyüme hızından tekrar potansiyel büyüme hızına düşerse buna yumuşak iniş, eğer büyüme hızındaki düşüş potansiyel büyüme hızının çok altında bir düzeye giderse sert iniş adı verilmektedir. Yumuşak iniş uçağın normal inişine, sert iniş uçağın tekerlekleri açılmadan gövdesi üzerine inişine benzetilebilir. Yani sert inişler ekonomide büyük zararlara yol açılabilir.

5) Enflasyon ve Diğerleri

Enflasyon fiyatların genel ve sürekli olarak yükselme eğiliminde olması demektir.

Stagflasyon durgunluk içerisinde enflasyon anlamına gelir. Yani reel ekonomik büyüme yokken fiyatların sürekli artması ya da GSYH'nin nominal olarak büyümesine rağmen reel olarak büyümemesini ifade ediyor.

Slumpflasyon, ekonomi küçüldüğü halde enflasyonun varlığıdır. Bu durum ekonomik dengenin (ya da dengesizliğin) en korkutucu halidir.

Türkiye kriz dönemleri dışında enflasyonlu büyüme durumu içerisinde. Enflasyonlu büyüme durumunda, ekonomik büyümeye enflasyonun eşlik eder.

Eğer pazarda bir meyvenin fiyatı geçen haftaya göre artar diğer şeylerin fiyatında değişim olmazsa bu bir fiyat artışıdır enflasyon değil.

Enflasyon iki şekilde ölçülüyor: Üretim aşamasında ve tüketim aşamasında. Eğer üretilen malların satış fiyatları üreticiler üzerinden toplanarak oluşturulan bir endekse enflasyon ölçülüyorsa, Üretici Fiyatları Enflasyonu (ÜFE); eğer malların tüketiciye satış fiyatlarını esas alıp oluşturulan bir endekse enflasyon ölçülüyorsa Tüketici Fiyatları Enflasyonu (TÜFE) söz konusu olur.

Bir ülkede fiyatların istikrarını sağlama görevi genel olarak Merkez Bankasıdır. Enflasyon ölçüm sepetinde yer alan, enflasyona neden olan bütün kalemler Merkez Bankasının etki alanına girmez (örn. Uluslararası piyasalarda belirlenen petrol ve altın fiyatları). Bundan dolayı etki alanı dışındaki mal ve hizmetler enflasyon ölçüm sepetinden (endeksten) çıkarılarak özel kapsamlı endeksler oluşturulur. Bu şekilde oluşturulan bir endeks işlevi ile Merkez Bankasının para politikası aracılığıyla fiyat değişimlerini kontrol edip edemediğine bakabiliriz. Eğer I endeksi (etki alanına girmeyen mal ve hizmetlerden en fazla arındırılmış endekstir) TÜFE genel endeksi kadar artıyorsa Merkez Bankasının para politikası etkisiz kalmış; I endeksi TÜFE'den düşükse Merkez Bankasının uyguladığı para politikası etkili olmuş; I endeksi TÜFE'den daha fazla artmışsa Merkez Bankasının para politikası enflasyonu azdırmış demektir.

Ekonomi üst üste iki çeyrekte de küçülmüşse buna resesyon denmektedir. Depresyon GSYH'nin önemli oranda küçülmesine sebep olan ekonomik faaliyetlerde gerileme yaratan ekonomik denge bozukluğu olarak tanımlanıyor. Deflasyon, fiyatlar genel düzeyinde gerileme halidir.

6) İşsizlik

İşsiz sayılmanın koşulları; işi olmamak, belirli bir süredir iş arıyor olmak ve bu durumunu kaydettirmiş olmaktır. Bu koşulları taşımayan kişi işsiz sayılmıyor.

Enflasyon ve işsizlik oranları en az inandırıcı oranlar olarak karşımıza çıkar.

İşsiz kalanların yeni bir iş buluncaya kadar belirli düzeyde gelir elde edebilmesi için birçok devlet işsizlik sigortası adı altında bir ödeme yapmaktadır. İşsizlik sigortasının amacı; işini kaybeden bireye ve ailesine destek olmak, bu tür ekonomik durumlarda ortaya çıkacak gelir kaybının ekonomide meydana getireceği çöküşleri önlemektir.

7) Maliye ya da Finans

Maliye ya da finans denildiğinde; bir devlet, şirket, aile ya da kişinin gelirleri, giderleri ve bunlar arasındaki farkın kapatılma yöntemleri söz konusu olur.

Kamu kesimi iktisadi işletmeleri hariç kâr amacı gütmeyen, özel kesim kâr amacıyla iş yapar. Bundan dolayı kamu kesimi finansmanında sosyal amaç öne çıkarken özel kesim finansmanında asıl hedef kâr ve bunu artırmaktır.

Kamu finansmanında en önemli tablo bütçedir. Özel kesim de işletme bütçesi hazırlar fakat en önemli finansman tablosu kâr zarar cetveli ve bilançodur.

En basit haliyle bütçede gelirler, giderler ve borçlanma miktarları yer alır. Bütçe dönem başında yapılır bundan dolayı içinde yer alan sayılar tahmindir.

Borçlanma; bütçe açığını kapatmak, bir yatırım ihtiyacının eksik kalan finansman bölümünü ya da herhangi bir ihtiyacı karşılamak üzere geçici olarak başka kaynaklardan alınan parasal destektir.

Talep artışı üretimin canlanmasına etki yapabilmektedir.

8) Para

İktisatçılar iki farklı malın değişimi için kullanılan üçüncü bir malı para olarak kabul etmektedirler.

Para üç temel amaçla kullanılır: (1) Bir mal veya hizmeti satın almak, (2) Değer biriktirmek, (3) Ölçü birimi olarak.

Bu üç temel işleve son zamanlarda iktisatçılar, paranın bir ekonomi politikası aracı olma işlevini de eklemeye başlamışlardır.

Paranın da diğer mallar gibi arz ve talebi vardır. Piyasada bulunan paranın toplam miktarı para arzıdır. Para talebi ise insanların çeşitli amaçlara parayı elde tutmak istemeleridir.

Son birkaç yüzyıl dışında yaşam parasız bir ekonomik düzene dayalı yürümüştür.

Rezerv para, "saklanmış para" demektir. Bir paranın uluslararası saklanmış para olabilmesi için, o paranın ticarete ve çeşitli ilişkilerde yaygın biçimde kullanılması gerekmektedir.

9) Faiz

Faiz, tasarruf sahibinin, tasarrufunu kullanmak yerine başkasına ödünç vermesi karşılığında aldığı vazgeçme ya da kullanımı erteleme bedelidir.

Nominal faiz görünürdeki faiz, reel faiz nominal faizden enflasyon oranının çıkarılması ile bulunur.

DİBS, Devlet İç Borçlanma Senetleri deyiminin baş harfleridir. Bu senetler hazine bonusu kısaca bono ve devlet tahvili kısaca tahvildir. Bu iki senedi kapsayıcı olarak DİBS yerine Hazine Kâğıdı ifadesi de kullanılabilir.

Merkez bankasının birden fazla faizi vardır. Asıl iki önemli faiz: gecelik borç verme faizi ve haftalık repo ihalesi faizidir. Bankaların gün sonunda fazla kalan paralarını merkez bankasına yatırması veya hesaplarda açık olduğunda merkez bankasından borç alması işlemlerine uygulanan Merkez Bankasınca belirlenmiş faiz vardır. Mahfi Eğilmez'e göre Merkez Bankasının piyasaları etkilemekte kullandığı asıl faiz budur. Ayrıca Merkez Bankası bankaların likidite akımı sorununun çözümü için onlarla repo işlemleri yapmakta ve bu işleme faiz uygulamaktadır.

10) Döviz, Altın ve Emlak Yatırımı

Dalgalı ya da serbest döviz kuru yönteminde, piyasada her an alınıp-satılan alınan dövizin değeri alış ve satışlara yani arz ve talebe göre belirlenir. Adı serbest ya da dalgalı döviz kuru rejimi olsa da bu sistemde Merkez Bankaları piyasada alıcı veya satıcı olarak bulunup fiyatı (döviz kurunu) etkileyici rol oynayabilir.

Reel ve nominal döviz kurundan bahsetmek mümkündür. Nominal döviz kuru görünürdeki döviz kurudur. Reel döviz kuru ise aynı malın bir diğer ülke ile Türkiye'deki fiyatlarının karşılaştırılmasından ortaya çıkar. The Economist dergisi yaklaşık 25 yıldır, Big Mac sandviçinin fiyatlarını karşılaştırarak basit bir reel kur hesabı yapmaktadır. Big Mac'in ülkesi ABD olduğu için, ABD'deki fiyatını sıfır kabul ediyorlar ve bunun altında bir fiyattan satılan ülkelerin parasının aşırı değersiz, bunun üzerinde bir fiyattan satılan ülkelerin parasının aşırı değerli olduğunu belirliyorlar.

TL'nin aşırı değerli olması, aşırı değersiz olmasından daha tehlikelidir.

Kriz beklentisini arttığı her dönemde nakit tutma arzusu da artar. Böyle durumlarda ekonomide resesyona girilmesi öngörüldüğü için yalnız altına değil bütün mallara olan talep düşmektedir.

ABD küresel krize gelinceye kadar son on yılda büyük ölçüde emlak fiyatlarına dayalı ekonomik büyüme modeli uygulamıştır. Geleceğe dönük sözleşmeleri yapılan gayrimenkule olan talep düşünce gayrimenkul piyasası çökmüştür. Bu tür sözleşmelerle gayrimenkulleri alanlar bunları daha pahalıya satarak ilk başlarda para kazanabiliyorlardı.

11) Devlet ve Şirket

Zaman zaman iş adamlarından duyulmaktadır: “Devleti şirket gibi yönetmek gerekir.” diye. Bu durumda “Adam haklı.” Diyen birçok kişi vardır. Çok az insan da Mahfi Eğilmez gibi “devletin şirket gibi yönetilemeyeceğini” söyler. Mahfi Eğilmez’e göre devlet ile şirket farklıdır çünkü; şirketin patronu belliyken devletin ki değildir, devlet şirketlerden farklı olarak vergi toplar, devletin borçlanmasıyla şirketin borçlanması farklıdır, şirketler sermayelerini halka açabilirken devletler sermayesi olmadığı için bu işlemi yapamazlar, şirketler malvarlıklarının değerini bilirken devletler bilemezler.

Şirketler içinde yaşadığımız piyasa ekonomisinin en önemli karar alıcılarıdır. Şirketler her biri birer ekonomik sonuç doğuran, işe adam almaktan üretilen malı yurtdışına ihraç etmeye kadar birçok faaliyeti yürütürler.

Şirket yönetiminin temelinde iki kural vardır: (1) kâr etmek, (2) kârının bir bölümünü hissedarlarına dağıtmak.

Devlet, toplum adına ortak kararları alan, uygulayan bürokratik ve siyasal birimler bütünüdür.

Kapitalist ekonomik sistemde üretim araçlarının mülkiyeti özel kesimde olduğu halde, sosyalist ekonomik sistemde devlettedir.

Piyasa ekonomisinde devlet ağırlığı fazla değildir. Planlı ekonomi devletin ağırlığının en fazla olduğu sistemdir. Karma ekonomi ise hem devletin hem de özel kesimin belirli ağırlıklara sahip olduğu sistemdir.

Devlet yönetimi şirket yönetimi gibi kâr etmek temeline dayanmaz. Tam tersine devlet, toplumdaki vergilerle gerektiğinde zarar etmeyi göze alarak iş yapar.

12) Dış Ekonomik İlişkiler

Ülkeler ellerinde olmayan malları diğer ülkelerden satın alırlar. Bu tür uluslararası ticaret ilişkileri kullanılması kabul gören para birimleriyle yürütülür. Bir paranın bu tür ticarete kullanılabilmesi yani uluslararası kullanım gücüne sahip olabilmesi ait olduğu ülkenin dünya ticaretinde belirli bir ağırlığa sahip olması ve dünya finans sisteminde yoğun ilişkileri olması gibi koşullar gerektirir.

Dış ticaret ilişkilerinde iki ülke birbirlerine karşılıklı olarak kendi ürettikleri malları satarlar. Bu alışveriş için birinde üretilen malın ötekinde üretilmiyor olması şartı aranmaz.

Emeğin getirisi ücret, toprak veya benzeri mülklerin mal sahipliğinin getirisi kira, sermayenin getirisi faiz, girişimciliğin getirisi kârdır.

Girişimci denilen kişi, emek, toprak ve sermayeyi bir araya getirip iş kurar ya da yatırım yapar.

Bir Amerikalı Antalya’da ev alıp kiraya verip getirisini ülkesine götürebiliyorsa veya tam tersi bir Türk için geçerliyse burada “sermaye hareketlerinin serbestliği” söz konusudur.

Cari açığın büyümesinin yarattığı sorun asıl olarak finansman kaynaklarının bulunmasında ve sürdürülmesinde yatmaktadır. Eğer bu finansman sürdürülebilir bir kaynaktan sağlanmıyorsa, potansiyeli aşan büyümenin de sürdürülebilirliğinden bahsetmek mümkün olmayacaktır.

Yabancı yatırımcı iki yolla bir ülkeye gelir: (1) Doğrudan yabancı sermaye yatırımı; yani bir ülkeye fabrika yapmak, şirket almak gibi amaçlarla gelen yabancı sermayenin oluşturduğu yatırım. (2): Portföy yatırımları; hisse senedi almak, Devlet tahvili veya bonosu satın almak, doğrudan borç vermek yoluyla gelen yatırım çeşidi.

Doğrudan yabancı sermaye yatırımında anapara veya ana değer ülkede kalır. Dışarı yalnızca kâr götürülür. Portföy yatırımında ise zamanı gelince hem anapara hem de kazanç yani faiz ülkeyi terk eder.

Portföy yatırımları kısa süreli para girişi sağladığı için buna sıcak para demek adet olmuştur. Buna güvenip işe girişenler bu paranın birden çıkmasıyla açıkta kalırlar, bu anlamda bu tür para el yakar.

Bir ülkenin cari açığının en iyi finansmanı doğrudan yabancı sermaye ile finansmandır.

13) Küresel Sistem

İçinde bulunduğumuz, piyasa sistemi ya da serbest piyasa ekonomisi gibi adlar da verilmeye çalışılan sistemin adı kapitalizmdir. Bu sisteme kapitalizm adını Karl Marx takmıştır. Kapitalizm sermayecilik olarak çevrilebilir. Kronolojik olarak ticaret, tarımsal ve sanayi kapitalizminden bahsetmek mümkündür.

Krizler ekonomik sistemde yaşanan büyük dönüşümlerin kurallar ve denetim belirlenmeksizin ilerlemesi sonucu oluşur.

Küresel sistem ya da küreselleşme kapitalizmin dünya çapında egemen olmasıdır. Küresel sistemde sermaye hareketleri serbesttir ve bu küresel sistemi ekonomik olaylar açısından kapitalizmin önceki aşamalarından farklı kılar. Küresel sistemde elinde parası bulunan bir kişi dünyanın hemen here tarafından hisse senetleri alabilir ve yatırım yapabilir. Bu sistemde kısıtlı kalan tek şey emeğin serbest dolaşımıdır.

14) Türkiye Ekonomisi

Türkiye uzun süredir sosyal, kültürel ve ekonomik olarak yapısal değişim içerisindedir. Nüfus açısından bakıldığında 80 yılın özeti Türkiye'nin köylülükten kentliliğe geçişinden ibarettir. GSYH içerisinde 1923'te tarımsal üretimin payı yüzde 40 iken günümüzde yüzde 10'a gerilemiştir.

1997'de tarımdaki istihdamın tüm istihdama oranı yüzde 42'iken 2010'da bu oran yüzde 20'lere düşmüştür.

Dünya tarihinde üç önemli devrim vardır: (1) Yaklaşık on bin yıl önce başlayan neolitik devrim, (2) Yaklaşık 150 yıl kadar önce başlayan sanayi devrimi, (3) Yaklaşık yirmi yıllık bir geçmişi olan elektronik iletişim devrimi yani internet kullanımının yaygınlaşması.

Geçmişten günümüze doğru göz attıkça, Türkiye'nin en parlak öğrencileri en çok para getiren işlere gitmeyi tercih ediyorlar. 1950'li 60'lı yılların en parlak gençleri mühendis oldular, 1970'li 80'li yıllarda en parlak lise mezunları tıbbi tercih ettiler. 1990 ve 2000'lerin en gözde mesleği elektronik mühendisliği oldu.

1980'lerde Türkiye ekonomisiyle başlayan ve hızla öteki alanlara yayılan bir dışa açılma eğilimine ve sistem değişikliğine girmiştir.

Mahfi Eğilmez'e göre 1980'lerin en önemli özelliği kapitalizmin ilk kez bu kadar Türkiye'nin yakınına gelmiş olmasıdır.

Türkiye'de 2001 krizi iki önemli sonuç yarattı: (1): İşini kaybeden birçok insanda para kazanmak en önemli değer haline geldi. (2): Krizin faturası geçmişin merkez sol ve merkez sağ iktidarlarına çıkarıldı.

Türk insanının ortalama eğitim süresi artmaktadır.

Türkiye artık bir tüketim toplumu haline geldi. Eskiden rıza gösterirken şimdi her şey talep ediliyor.

Son dönemde değişen Türkiye'nin yeni görünümü Őu Şekilde ortaya çıkıyor: Müslüman, Ortadoğulu ama aynı zamanda demokrasi gibi batı değerlerine bağlı, zenginleŐen ve daha da yükselmek isteyen, o nedenle de hırslı ve biręok riski alabilecek konumda bir ülke.

21. yüzyılda Avrupa ve Amerika'nın 20. yüzyıldaki hızlı gelişimini yakalayacak ekonomiler doğacak. Bu potansiyeldeki iki lke Çin ve Türkiye.

15) Kriz Ekonomisi

Ekonomide kriz denildiğinde anlaşılan dengelerin bozulması halidir. Ekonomideki denge bozuklukları pek çok Şekilde karşıımıza çıkar. (Bütçe açığı, cari açık gibi.)

Ekonomik krizler toplumun tümünün refahını ilgilendirir ve beklenmedik değişimlerdir. Örneğin bankacılık kesimi yükümlölüklerini karşılayamaz hale gelirse ya da devlet borçlarını ödeyemezse kriz söz konusu demektir. Bununla birlikte ekonomide kriz denilince deflasyon, resesyon, depresyon gibi çok özel haller kastedilir.

Ekonomide yaşıanan Őokların öteki Őoklardan pek farkı yoktur. Eğer ekonomi güçlü ise sağlam bir mali yapı ve dış denge söz konusuysa tıpkı depreme dayanıklı bina gibi Őoklar daha kolay geiştirilebilir. Ekonomik Őoklara örnek olarak yüzde 1'lik enflasyon tahminin yüzde 4 olarak gerçekleşmesi verilebilir.

Küresel krizin ilk aşamasında sorun ABD ekonomisindeydi. Kriz ABD'deki kredi piyasalarında baŐlamıŐ küresel sistemi etkisi altına almıŐtı. İkinci aŐamada ise AB de sıkıntıya girmiştir ve dünyanın yarısı bu iki gücü dengelemekte zorluk çektiğinden sorunlu duruma düşmüştür. ABD ile AB'nin ithalatı durdurması sonucu Çin ve biręok yeni yükselen piyasa ekonomisinin kıpırdayacak yeri kalmaz. ABD ve AB tekrar resesyona girse hatta bazı yorumcuların belirttiği üzere deflasyonla karşılaŐsa petrol ve doğalgaz tüketiminde düşüş yaşanır ve bu durumda da Rusya ve diğer petrol ihracatçıları sıkıntıya girer.

Küresel krizin üçüncü aşamasında kriz yeni yükselen piyasa ekonomilerini de vuracak. Ve bu noktada kriz gerçekten de küresel bir boyut alacak. Türkiye böyle bir aŐama için akılcı önlemler almakta, cari açığı düşürürken büyümeyi yüzde 5'ler seviyesinde tutmaktadır. Bu Şekilde krizin olası üçüncü aşamasında Türkiye biręok sıkıntıdan kendini koruyabilir.

Türkiye için bir felaket olan 2001 krizinden sonra alınan biręok yapısal önlemlerle 2008'deki küresel krizin neden olabileceği daha büyük krizler önlenmiŐ oluyordu.

2005-2011 yılları arasındaki makroekonomik göstergelere bakıldığında, Türkiye; bu altı yıllık periyotta ekonomik büyüme noktasında Euro Bölgesinin oldukça üzerinde bir performans göstermiŐtir. AB'ye girilirse bile euroya geçmenin ekonomimizi disipline edeceği söylemleri de karşılıksız kalmıŐtır. Türkiye'nin AB'ye ve özellikle de euroya girmemiŐ olması iyi olmuş gibi durmaktadır.

16) Safsatalar ve Şehir Efsaneleri

Yastık altındaki altın ve döviz efsanesi, yurtdıŐındaki dövizler efsanesi, kayıt dıŐı ekonomi (Elde edilen gelirin GSYH hesapları dışında kalması sonucunda ortaya çıkan miktarı ifade etmek üzere kullanılan bir deyim.) efsanesi, bize bir Şey olmaz efsanesi (Siyasetçiler de "bize bir Şey olmaz" sözlerine inanmaya başlarsa, alınması gereken önlemler ihmal edilirse tehlike kapıyı çalar.) mevcuttur.

Ayrıca; rantiye (faiz geliri), gelirden en yüksek payı alıyor safsatası, finanse edildiği süreçte cari açık sorun yaratmaz safsatası (Cari açık finansmanında büyük ağırlık doğrudan yabancı sermaye yatırımları ile karşılanıyorsa daha sınırlı, tersine sıcak parayla karşılanıyorsa çok daha büyük sorunlarla karşılaŐılır.), Osmanlı'dan devralınan borçlar abartılıyor safsatası (Osmanlıdan devralınan toplam borç günümüzdeki 750 milyar dolarlık GSYH'ye göre oranlanarak

hesaplandığında 500 milyar dolara denk gelmektedir, ve bu ölçüdeki bir borcun ödemesi 1989 yılında bitmiştir.) ve liberal politikalar izleseydik daha hızlı büyüdük safsatası (Türkiye Lozan Antlaşmasıyla serbest dış ticaret politikası yürütmek zorunda bırakılmış, bu durumda mevcut borçlara artan cari açık eklenmiştir. Türkiye bu zor durumdan 1929 Büyük Depresyonunun sebep olduğu 1930'da yürürlüğe giren ithalat kısıtlamaları ve devletçi ekonomi politikası izleyerek çıkmıştır.) mevcuttur.

Üçüncü Bölüm

Twitter Üniversitesi:

Yazar Ekim 2011'den başlayarak kitabın basım tarihi olan Nisan 2012'ye kadar yazdığı ekonomi ile ilgili twitleri bu bölümde paylaşmaktadır.

Bu twitler kitabın içindeki bölümlerden bazı başlıkların altında gruplandırılmıştır. Ekonomi, enflasyon, kriz, euro-dolar paritesi, altın, dalgalı kur, kayıt dışılık ve kayıp kaçakla mücadele, makro dengeler, bütçe fazlası, Osmanlı'dan devreden borçlar, TCMB, cari denge, ithalat-ihracat/GSYH, özelleştirme, İMKB, kredi notu, büyüme tahmini, insani gelişmişlik endeksi, euro bölgesi, küresel sistem twitlerin satır başlarıdır.

3. SONUÇ

Geniş özetini bulduğunuz bu çalışmanın en büyük faydası kitabın İşletme doktoralı birisi tarafından incelenmiş olmasıdır. Sizin de fark edeceğiniz gibi yaklaşık 10 yıl önceki baskısı olan bu kitap incelemesinin özellikle 2012 yılına tekabül eden bu dönemden sonra tekrar Türkiye Ekonomisi ve Twitter Üniversitesi bölümlerinin ele alınması, siz okuyucuları tarafından bu bölümler ile ilgili yorumlamaların yapılması benim naçizane tavsiyem olacaktır.